

DOKTORANDSKÝ STUPEŇ ŠTÚDIA

**Akadémia umení
v Banskej Bystrici**
→ **Fakulta
dramatických
umení**

Divadelné umenie

Absolvent doktorandského štúdia v programe Divadelné umenie (titul ArtD.) je komplexne pripravenou osobnosťou, schopnou vedecky spracovávať poznatky z praxe a teoreticky abstrahovať empirické skúsenosti, čo spoluvytvára (pri dobrom prehľade o odborných a vedeckých poznatkoch z oblasti teórie a dejín divadla a metodológie divadelnej vedy a výskumu) predpoklady aj pre jeho odbornú publikačnú aktivitu, ktorou sa podieľa na rozvoji divadelného umenia a myslenia o divadle a príbuzných disciplín.

Zároveň je profilovaný ako tvorca scénických diel s vyhranenou poetikou a originálnymi estetickými kvalitami - navrhuje umelecky originálne a inovatívne riešenia a efektívne sa rozhoduje pri výbere a použití umeleckých metód a techník. Má prehĺbenú schopnosť tvorivého hľadania a objavovania súvislostí, nových pohľadov a umeleckých postupov, ktoré dokáže obhájiť a teoreticky reflektovať, ako aj tvorivým spôsobom ďalej aplikovať a rozvíjať v ďalších oblastiach (vzdelávanie, kultúra, spoločnosť).

Absolvent má komplexný historický, teoretický rozhľad v problematike európskeho a slovenského divadla a drámy, najmä od druhej polovice 20. storočia po súčasnosť v celom spektre rozmanitých interdruhových a interdisciplinárnych (pluralitných) prejavov; pozná dôležité teoretické (estetické a teatrologické a metodologické) koncepty, paradigmy a pohľady na divadlo a drámu; dobrý prehľad aj v oblasti súčasných tendencií v slovenskej a zahraničnej divadelnej inscenačnej a performatívnej tvorbe, divadelných intervenciách do verejného priestoru či súčasnom divadelnom dianí doma aj v zahraničí; dokáže na pokročilej úrovni získané vedomosti samostatne prepájať a aplikovať pre potreby vlastnej tvorivej a výskumnej činnosti. Štúdium divadelného umenia ako syntetického umenia mu sprostredkúva okrem umenovedného poznania aj vedomosti z príbuzných oblastí, najmä literatúry, sociológie, psychológie, antropológie, politiky, architektúry atď.

Pri svojom štúdiu i umeleckej tvorbe dokáže samostatne a precízne pracovať s mnohorakými zdrojmi a prameňmi, vyhľadávať ich, kriticky ich prehodnocovať, spracovať a aplikovať pre potreby svojej umeleckej a výskumnej praxe.

Absolvent ovláda široké spektrum postupov koordinácie a vedenia jednotlivých inscenačných zložiek, dokáže ich syntetizovať do umeleckej koncepcie a inscenačného tvaru, samostatne organizovať a viesť proces tvorby scénického diela smerom k dosahovaniu vytýčených estetických a spoločenských funkcií divadelného diela ako súčasť modelovania a tvorby hodnotového umeleckého diskurzu.

Dokáže samostatne vytvoriť a verejne prezentovať objektívne platné a argumentačne podložené kratšie odborné texty, ako aj práce syntetického charakteru, ktoré obstoja aj pri náročnejšom recenznom posúdení. Má rozvinuté syntetické a kreatívne myslenie, je schopný interdisciplinárneho výskumu a vie svoje vedomosti odovzdávať ďalej, napr. formou prednášok a učebných textov k prednáškam pre študentov či širšiu verejnosť.

Absolvent má schopnosť produktívneho seba vzdelávania ako automatickej súčasť samostatného riešenie náročnejších umeleckých a výskumných úloh a projektov.

Vie kultivovane komunikovať a manažérsky pracovať s kolektívom, vrátane riešenia krízových situácií, je pripravený prebrať zodpovednosť za rozhodovanie a riešenie odborných problémov, je spôsobilý samostatne a koncepčne umelecky tvoriť a myslieť, dokáže interpretovať a verejne prezentovať svoju tvorbu a výstupy výskumu v písomnej aj ústnej forme v národnom aj medzinárodnom kontexte.

Absolvent je umelecky, vedomostne, metodologicky komplexne pripravenou osobnosťou, ktorá môže výrazne formovať aktuálny divadelný umelecký aj teoretický diskurz, riadiť a usmerňovať mechanizmy profesionálnej kultúrnej, divadelnej a vzdelávacej inštitúcie, pedagogicky pôsobiť na umeleckých školách a podieľať na celom spektre neformálneho vzdelávania prostredníctvom mimoumeleckých divadelných a kultúrnych aktivít.

Súčasťou aktívneho formovania osobnosti absolventa je jeho schopnosť vnímania, pochopenia a interiorizácie etických a mravných hodnôt a noriem, rešpektovanie základných princípov ľudských práv, ohľaduplnosti, konsenzu a rovnakého zaobchádzania, rešpektovanie autorskej etiky a etického narábania s duševným vlastníctvom iných osôb (tvorcov) a osvojenie si správania, ktoré je s týmto v súlade.

Absolvent získa schopnosti a kompetencie uplatniteľné v praxi i osobnom rozvoji:

- komunikačné, sociolingvistické a sociokultúrne kompetencie a subkompetencie (ústne a písomné ovládanie jazyka, jazykových štruktúr a vystupovania s ohľadom na špecifickosť umeleckého diela, resp. výkonu, konkrétne miesto a rôznorodú sieť medziľudských vzťahov; schopnosť prekonávať ťažkosti pri porozumení, vyjadrovaní a vlastnom formulovaní myšlienok; schopnosť voľby a adekvátneho použitia vyjadrovacích prostriedkov vzhľadom na partnera, prostredie, spoločenský úzus a očakávania, vrátane mimolingvistických prostriedkov, ako sú mimika, gestá, proxemika a pod.),
- kognitívne kompetencie (schopnosť samostatne získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie, orientovať sa v nich, pracovať s odbornou literatúrou a archívnymi prameňmi, vrátane tzv. oral history, schopnosť komparácie, analógie,

zovšeobecnenia a syntézy, schopnosť získané vedomosti využívať v praxi a osobnom živote, schopnosť efektívneho učenia sa teoretických i praktických predmetov a interdisciplinárneho prístupu),

- sociálne (schopnosť nadväzovať a rozvíjať sociálne kontakty a vzťahy, rozvíjanie vlastností ako zodpovednosť, vytrvalosť, efektívna koordinácia a sebakoordinácia, schopnosť efektívnej samostatnej a tímovej práce, schopnosť riešiť interapersonálne a interpersonálne vzťahy, asertívneho správania a vyrovnávania sa so zlyhaniami a psychicky vyčerpávajúcimi procesmi tvorby, schopnosť rozoznávať a identifikovať sa s pozitívnymi hodnotami, konštruktívnej kritiky v rámci pôsobenia v kolektíve a širšie vnímanej divadelnej komunite),
- technologické (ovládanie moderných technológií a postupov tvorby, intermediálnej komunikácie).

Povolania, na výkon ktorých je absolvent v čase absolvovania štúdia pripravený a potenciál študijného programu z pohľadu uplatnenia absolventov

Osoba zodpovedná za uskutočňovanie, rozvoj a kvalitu študijného programu (OZŠP):

doc. Mgr. art. František Výrostko, f.m. prof.

Filmová a televízna réžia a scenáristika

Absolvent doktorandského štúdia v programe Filmová a televízna réžia a scenáristika získava vysoko kvalifikované a špecializované kompetencie v oblastiach:

- réžia dokumentárneho filmu
- scenáristiky hraného i dokumentárneho filmu
- teórie filmu, televízie a audiovizuálnych médií.

Absolvent dokáže na vysokej umeleckej úrovni aplikovať a využívať získané poznatky, nadobudnuté zručnosti a profesionálne návyky v profesionálnej praxi pri vývoji a samostatnej tvorivej realizácii vlastných autorských umeleckých projektov i pri interpretácii scenárov iných autorov alebo pri profesionálnej realizácii iných projektov, (televíznych) formátov, druhov a žánrov,

Absolvent doktorandského štúdia dokáže prezentovať svoje predstavy najbližším spolupracovníkom, ktorí sa podieľajú na vizualizácii a materializácii myšlienkových predstáv pre potreby nakrúcania, riadiť a koordinovať tvorivé úsilie profesií zúčastňujúcich sa nakrúcania a postprodukcie (napríklad spolupráca s kameramanom, zvukárom či strihačom) audiovizuálneho diela.

Absolvent doktorandského štúdia študijného programu Filmová a televízna réžia a scenáristika je schopný študovať zahraničnú odbornú literatúru v origináli a ovláda slovom aj písmom najmenej jeden svetový (cudzí) jazyk. Je schopný nachádzať a objavovať inovačné cesty v procese tvorby umeleckého diela a jeho reflexie, vlastnou tvorbou vytvárať podoby medzných žánrov a experimentovať v oblasti umeleckých foriem, formátov a žánrov a teoreticky zovšeobecniť svoje skúsenosti. Dokáže nájsť optimálne spôsoby audiovizuálnej

prezentácie, kinematografického zaznamenávania materializovaných myšlienkových predstáv, ich ďalšieho spracovania a zakomponovania do premyslenej štruktúry viacnásobne kódovaných zmyslových- obrazových a zvukových vnemov, ktorá sa vyznačuje svojou poetikou i vlastným osobitým štýlom, ktorý nie je samoučelnou exhibíciou, ale nástrojom účinného a efektívneho estetického pôsobenia na konkrétne cieľové skupiny divákov v súlade s umeleckým autorským zámerom.

Absolvent doktorandského štúdia študijného programu Filmová a televízna réžia a scenáristika sa v praxi môže uplatniť z hľadiska zložitosti a psychickej záťaže najnáročnejších tvorivých činnostiach v oblasti umeleckej tvorby a výskumu, riadenia, vzdelávania, tvorby dlhodobých stratégií, a formovania kultúrnej politiky alebo mediálneho priestoru .

Podľa individuálneho talentu, osobných predpokladov a voliteľnej špecializácie je pripravený pracovať najmä na týchto pozíciách:

- režisér, scenárista a dramaturg
- kreatívny a kultúrny manažér
- vysokoškolský pedagóg v odbore umenia a médií
- odborný publicista,

a najmä v týchto oblastiach:

- filmový, audiovizuálny, kreatívny a kultúrny priemysel,
- kinematografia, televízia, média,
- reklama, PR, komunikačné systémy,
- produkcia, distribúcia, kiná, festivaly,
- umelecké, kultúrne a vzdelávacie inštitúcie, rady a komisie

Absolvent doktorandského štúdia preukazuje schopnosť a pripravenosť na samostatnú autorskú tvorivú a umeleckú činnosť v oblasti filmu a multimedialných komunikácií. Zverejňuje jej výsledky v kontexte základných vývojových trendov komunikácie a je pripravený objavovať pôvodné riešenia praktických a teoretických problémov aktuálnej scenáristickej a režijnej tvorby a tým formovať trendy v tejto oblasti.

Definovanie úrovne kvality absolventa

Študijný program je plne kompatibilný s požiadavkami kladenými na absolventa tretieho stupňa vysokoškolského štúdia.

Osoba zodpovedná za uskutočňovanie, rozvoj a kvalitu študijného programu (OZŠP):

Prof. PhDr. Jiří Voráč, Ph.D.

**Akadémia umení
v Banskej Bystrici**
→ **Fakulta
múzických
umení**

Hudobné umenie

Absolvent doktorandského študijného programu Hudobné umenie má osvojené adekvátne množstvo vedomostí v oblasti interpretačného umenia, kompozície a teoretických disciplín, a to do takej miery, aby bol schopný dosahovať najvyššie štandardy umeleckej prezentácie a kompozície.

Bezpečne sa orientuje v aktuálnych otázkach z oblasti hudobnej interpretácie a kompozície, ovláda právne, etické a spoločenské stránky umeleckej aktivity, ovláda charakteristiky štýlových období, rôzne techniky kreatívnych postupov, a reflektuje ich pri tvorbe vlastných interpretačných hodnôt prinášajúcich nové umelecké podnety, čím sa stáva vysoko erudovanou a novátorskou osobnosťou v oblasti hudobného umenia. Absolvent disponuje praktickými umeleckými zručnosťami na vysokej profesionálnej úrovni a prostredníctvom nich interpretuje a tvorí umelecké diela vrcholnej náročnosti presahujúc národné štandardy, je schopný participovať na výskume, prípadne realizovať výskum v oblasti umenia, autorskej tvorby a interpretácie a vo vybraných oblastiach muzikológie ovláda „umelecký výskum“, dokáže vyvodiť výstižné závery a implementovať navrhované riešenia do vlastnej tvorivej práce, prípadne pedagogickej praxe. Má osvojené kompetencie nevyhnutné pre samostatnú umeleckú prácu, štúdium nového repertoáru a originálnu umeleckú interpretáciu a tvorbu v kontexte interkultúrneho prístupu k umeniu, široký vzhľad do príbuzných umeleckých druhov a je schopný reflektovať a vo vlastnej tvorbe realizovať uplatniť medziodborové presahy. Na základe poznania tradície a aktuálnych interpretačných trendov dokáže objektívne posúdiť a zhodnotiť vlastnú interpretáciu a tvorbu, je schopný adekvátnej sebareflexie, ktorá vedie k špičkovým výkonom v oblasti hudobnej interpretácie a tvorby, je schopný navrhnúť, identifikovať problémy a nájsť ich tvorivé riešenie v závislosti od dostupných možností, dokáže verbalizovať a verejne komunikovať svoje presvedčenia a zistenia v odbornej diskusii a adekvátne argumentovať na profesionálnej úrovni na odborných umeleckých a umelecko-vedeckých podujatiach s medzinárodnou účasťou, a to najmenej v jednom svetovom jazyku. Získa osvojené stratégie nevyhnutné pre zvládanie stresových situácií a špecifickej záťaže súvisiacej s prezentáciou vlastnej umeleckej práce pred publikom, disponuje sociálnymi a emocionálnymi kompetenciami, ktoré tvoria predpoklad úspešného pôsobenia na vedúcich pozíciách v umeleckých telesách, inštitúciách, organizáciách a pod.

Absolvent má osvojené profesijné kompetencie, ktoré mu umožnia podávať špičkové umelecké výkony, vytvárať nadčasové kompozície, odborne pôsobiť v poradných orgánoch, umeleckých radách, súťažných komisiách atď., je pripravený pôsobiť ako vysokoškolský

pedagóg v oblasti hudobného interpretačného umenia alebo kompozície, ovláda princípy tímovej práce a je schopný v oblasti svojho pôsobenia viesť tím spolupracovníkov, a to i medzinárodný.

Osoba zodpovedná za uskutočňovanie, rozvoj a kvalitu študijného programu (OZŠP):

prof. Mgr. art. Marián Lapšanský

**Akadémia umení
v Banskej Bystrici
→ Fakulta
výtvarných
umení**

Voľné výtvarné umenie

Absolvent doktorandského študijného programu Voľné výtvarné umenie — doktor umenia (artis doctor, ArtD.) – preukazuje systematické a hlboké porozumenie v oblasti vizuálneho umenia, má praktické a teoretické vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré zodpovedajú aktuálnemu stavu poznania, kde preukazuje svoju schopnosť koncipovať, konštruovať a realizovať svoj pôvodný umelecký výskum smerujúci k rozšíreniu hraníc umeleckého bádania a ktorý dokáže komunikovať so širokou laickou a umeleckou komunitou aj v cudzom jazyku. Absolvent má poznatky, ktoré mu umožňujú definovať a teoreticky zdôvodňovať nové autentické prístupy a pohľady na výtvarnú tvorbu. Dokáže vnímať a aplikovať súvislosti medzi umeleckou tvorbou a inými formami umenia, resp. ďalšími vednými disciplínami v rámci interdisciplinárnych presahov. Má rozsiahle odborné vedomosti z viacerých oblastí študijného odboru, ktoré mu slúžia ako základ pre uskutočňovanie výskumu, vývoja a vytváranie nových poznatkov v oblasti umenia. Absolvent umelecky tvorí a realizuje svoj výskum kde objavuje inovačné cesty v umeleckých procesoch tvorby. Dokáže zovšeobecniť svoje skúsenosti a definovať väzby vo vzťahu tvorba – umelecký artefakt – komunikácia – spoločnosť. Dokáže experimentovať v oblasti umeleckých foriem, overovať a implementovať nové výskumné a tvorivé postupy. Absolvent je pripravený podieľať sa na formovaní aktuálnych trendov a koncepcií v oblasti vizuálneho umenia a jeho autorskej reflexie. Je schopný riešiť najnáročnejšie úlohy pri tvorbe umeleckého diela a pri jeho výskume. Dokáže sa podieľať na dlhodobých stratégiách a formovaní kultúrnej politiky. Je pripravený samostatne prezentovať výsledky svojho výskumu pred odbornou komunitou doma a v zahraničí, publikovať v odbore a manažovať ho.

Osoba zodpovedná za uskutočňovanie, rozvoj a kvalitu študijného programu (OZŠP):

prof. MgA. Ing. Michal Murin, ArtD.